

June 20, 1988

**Weekly State Security Review from the Ministry of
the Interior to T. Zhivkov**

Citation:

"Weekly State Security Review from the Ministry of the Interior to T. Zhivkov", June 20, 1988, Wilson Center Digital Archive, Archive of the Ministry of the Interior, Sofia, Fond 1, Record 11a, File 506. Obtained by the Bulgarian Cold War Research Group.
<https://digitalarchive.wilsoncenter.org/document/112544>

Summary:

The Minister of the Internal Affairs, Dimitar Stoyanov, briefs Todor Zhivkov on the weekly domestic developments. Among the most pressing issues is the ongoing popular discontent in Ruse triggered by the unresolved problems with industrial pollution in the city. Another issue is the opposition of the Turkish minority to the revival process.

Original Language:

Bulgarian

Contents:

Original Scan

ЛИЧНО СТРОГО СЕКРЕТНО!

МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Per. № 505 Екз. № 2

22.6.1988 ✓

ОБЗОРНА ОПЕРАТИВНА СВОДКА

/13 - 19 юни 1988 г./

София

1. ОБЩА ОЦЕНКА НА ОБСТАНОВКАТА В СТРАНАТА

През изминалата седмица не са отбелязани значими враждебни, нелоялни, други противообществени прояви.

Първите доловени коментари сред дипломатическия корпус по повод традиционната среща на др. Тодор Живков с ръководителите на мисии, акредитирани у нас, са в подчертано положителен тон. Изтъква се искреното, добронамерено желание и умение на нашия пръв партиен и държавен ръководител да изгражда непосредствени контакти с представители на страни с различен обществен строй и политическа ориентация в името на укрепване доверието, взаимноизгодното и равноправно сътрудничество.

По данни от редица източници на МВР социалното напрежение в Русе се запазва. Група от шест лица от териториалния изчислителен център в града посетили Обществения съвет по екология /ОСЕ/ и поискали разрешение да проведат мирна демонстрация. В пощенската кутия на съвета била пусната бележка, в която се съобщавало, че 48 гражданки искат среща с неговото ръководство. По-късно дошли 11 служителки от териториалната проектантска организация и териториалния изчислителен център, които съобщили, че са автори на бележката и остро поставили някои въпроси относно мерките за решаване екологичните проблеми на града. Служителки от проектантската организация обявили, че взели решение ежеседмично

да се събират пред операта, за да разискват по местните екологични въпроси. Настоявали да се публикуват резултатите от ежедневните измервания на замърсяването на въздуха.

Прехванато е писмо от изменник на родината, живеещ в САЩ, до негов пременник – инженер в Русе, с изрезка от американски вестник, съдържащ клеветнически материал за състояла се в Русе "10-хилядна протестна демонстрация".

2. ВЪЗРОДИТЕЛНИЯТ ПРОЦЕС

Продължава положителната тенденция, проявила се след срещите на българо-турските работни групи, за ограничаване на изселническите настроения сред населението възстановило имената си. По обобщени данни на МВР изходящата частна кореспонденция за Турция през май в сравнение с април е намаляла с повече от 14 на сто, а коментарите във връзка с възможно масово изселване са станали по-умерени.

В селища в Кърджалийска, Омуртагска, Антоновска, Исперихска, Сливенска, Котелска и Тутраканска община се засилва интересът към закупуване на дворни места и ново жилищно строителство. Добър възпитателен ефект е получен от проведена в с. Бенковски, Добричка община, Варненска област, седмица на родолюбие под мотото: "Обичам те мой роден край". В селища на Карловска община се сключват бракове между млади с възстановени и традиционни имена.

Положителна дейност по приобщаване на това население има и в трудови колективи. Служители от ДАП – Хасково посрещнали с подчертан интерес отпечатана във в. "Транспортен глас" беседа с техни колега, който убедително сочел преимуществата на живота в България. В Строително-монтажния комбинат в същия град със задоволство било посрещнатото съобщение, че се награждават за добра работа с екскурзия до ГДР работници, възстановили българските си имена.

Независимо от постигнатите положителни резултати по информация, постъпила в МВР, дейността на компетентни обществени и държавни органи и организации, щабове по възродителния процес и общински комисии за духовно развитие не съответства на сегашния момент. Сочат се редица случаи, които давали отрицателен ефект. На откритото партийно събрание в с. Стари чал, Крумовградска община, Хасковска област, зам.-партийният секретар отказал да чете Бюлетина на ЦК на БКП по възродителния процес, а на разясненията на кмета част от присъстващите реагирали непристойно. На събрание в Консервния комбинат в Силистра се допуснало непопулярни лица да попречат на електротехник, взел правилно отношение, да се доизкаже. Кметът на с. Остра могила, Котелска община, Бургаска област, член на БКП, се снабдил с дъски и полиетилен амбалаж в подготовка за изселване. Секретарят на ППО на БКП в с. Долец, Окоршка община, Разградска област, участвувал в сватба, където през цялото време се свирела турска музика и лично обявявал даровете на турски език.

Общуването на турски език и с турски имена продължава да бъде характерно сред работещите в селското стопанство и строителството, където много от бригадите са съставени изключително от лица, възстановили българските си имена.

Получени са данни, че враждебно проявяващите се лица в последно време насочват вниманието си към възпитаване в семейна среда на децата, юношите и девойките в протурски дух и турско национално съзнание. На тази основа се наблюдава по места участие в религиозни ритуали на млади хора, което не е било обичайно до сега.

Крайни националисти заемат позиция, че след като изселническият въпрос не може да бъде уреден и ще трябва да останат да живеят в България, не остава друго освен активно "да се борят за правата си като турско малцинство, включително и за право на автономия".

Задържан е и се води следствие срещу фанатик от района на Шумен, установил връзка със служител в турското генерално консулство в Пловдив, на когото в писмена форма предавал събирана клеветническа информация по възродителния процес.

Образувано е предварително производство срещу трима редници, единият от които осъждан за грабеж, отклонили се от военна служба с намерение нелегално да напуснат пределите на страната.

Направени са предложения да бъде взето отношение към управители на общодостъпни заведения, които обслужвали

системно клиентите си на турски език, независимо от отправените им предупреждения.

* * *

Трима служители от турското генерално консулство в Пловдив посетили джамията в кв. "Долни Воден" – Асеновград. Опитали се да събират информация за лицата, завършили в миналото висши и други мюсюлмански училища в България.

* * *

По данни на МВР в селища на Беломорска Тракия било разпространено "Обръщение към турското малцинство", в което авторът д-р Садък Ахмед се обръщал към живеещите там мюсюлмани с призив да се сплотят на етническа основа. Приканвал ги да се съберат на протестен митинг в Солун против дискриминационното отношение на гръцките власти.

3. ПОДПОМАГАНЕ РАЗВИТИЕТО И ЗАЩИТА НА ИКОНОМИКАТА

Научно-техническото разузнаване (НТР) предостави на Българо-съветското смесено предприятие "Автоелектроника" (БССПА) – Пловдив документация и носители на програма *SCAMP*, предназначена за анализ, измерване и автоматизирано проектиране на конвертори и други захранващи устройства. Материалът се използва от БССПА по тема "Информационни бордови системи".

Предоставен е и програмният продукт *IRCAD/59T* за автоматизиране на проектирането и изчертаването на прин-

цилни схеми. Системата съдържа мощна библиотека с над 3000 стандартни схеми. Материалът се използва в БССПА при създаване на методика за изследване на програмни модули по тема "Информационни технологии".

В контраразузнавателните органи са получени данни, че в ТККИ "К. Русиноз" – Пазарджик е била произведена и изнесена за САЩ транспортна лента, чието качество според контрагента било под равнището на предварителната доставка. Това поставяло "под въпрос" възможността да бъдат сключени изгодни сделки за 2 – 3 милиона долара. Работи се за изясняване обстоятелствата и отговорността на длъжностните лица.

По вина на ръководството на Предприятие за стоманени тръби в гр. Септември, били произведени за СССР некачествено тръби за газопровод. Информирани е ОК на БКП в Пловдив.

Получена е информация за съществуването на сериозни проблеми при изкупуването на договорирани количества яйца. От Птицекомбината на гара Страцимир, община Грамада, Михайловградска област, през първите пет месеца на тази година не били изкупени от пласментно-снабдително предприятие в гр. Дебелец, Ловешка област, кооперативния съюз в Перник и ПСП – Видин над три милиона яйца. Поради недостиг на хладилни площи през първите дни на юни са бракувани и изхвърлени над 100 000 яйца. Значително количество яйца са бракувани и в специализираното предприятие за яйца и птици в Разград.

Към наказателна отговорност е привлечен главният ветеринарен лекар на ферма "Божурец" към АПК в гр. Каварна, Варненска област, който поради недобросъвестно изпълнение на служебните си задължения станал причина за масово заболяване на кразите от туберкулоза.

Образувано е предварително производство срещу главния счетоводител на Предприятие за инертни материали – Бургас, допуснал нереално отчитане, вследствие на което били изплатени неправомерно близо 60 000 лв.

По сигнали на поделение на МВР и чрез органите на Държавен финансов контрол е пресечена практика в ККЕК "Комуна" – Смолян /режимно поделение/ произведената в първите дни на всеки месец продукция да се отчита с предишна дата с цел изпълнение на плана за предходния месец.

Информиран е ОБК на БКП в гр. Кубрат, Разградска област, за получени данни, че Производствено предприятие "Малчика" е отчетло нереално изпълнението на плана за първите пет месеца на текущата година със 150 000 лв.

4. ПРОЯВИ НА ЛИЦА ОТ СРЕДИТЕ НА ИНТЕЛИГЕНЦИЯТА И МЛАДЕЖТА, СРЕД РЕЛИГИОЗНИ ОБЩНОСТИ

Отделни преподаватели във висши учебни заведения, журналисти, литературни дейци продължават да споделят противоречиви оценки за причините, поради които е отсрочен пленумът на ЦК на БКП по преустройството на духовната сфера.

Преобладават мненията, че се изчаква XIX партийна конференция на КПСС. Някои културни дейци, които и в миналото са заемали "особени" позиции, в отделни коментари се опитват да принизят значението на пленума.

В Перник е образувано следствено дело срещу Неделчо Славов, 24-годишен, член на ДКМС, осъждан за опит за бягство през границата, извършил повторен опит да напусне нелегално страната.

Работи се за издирване автора на изпратена пощата до ученичка в средно училище в София стихосбирка в защита на "репресирани от властите личности", между които Желю Желев, с препоръка стихосбирката да бъде размножена и разпратена на пет нови адреса.

* * *

В проведения в София семинар, организиран от Световната общност на православните младежи със седалище във Финландия и Икуменическият младежки съвет в Европа – младежка организация на Конфедерацията на европейските църкви, взеха участие 25 представители на православни, католически и протестантски църкви от 11 западноевропейски страни и САЩ, СФРЮ, Чехословакия, Унгария, Полша, Румъния и България. Семинарът премина в поялен към социалистическите страни дух. В заключителното комюнике са включени пожелания за разширяване на контактите с вярващи младежи в НРБ.

По време на пребиваване в нашата страна Ернст Алтмюлер, австрийски гражданин, емисар на Неоапостолската църква, проучвал въпроса дали Синодът на Българската право-

славна църква може да съдействува за създаване на група от български граждани, съмишленици на Неоапостолската църква, която да бъде официално призната от властите. Тя можела да обслужва и чуждестранни учаци в ИРБ, принадлежащи към тази църква.

* * *

При официални разговори с компетентни служители в Министерството на външните работи посланикът на САЩ у нас Сол Полански проявил подчертан интерес дали се подготвят изменения в Закона за изповеданията и конкретно дали ще бъде дадена възможност на свещеници да провеждат религиозно обучение на деца. Поискал да се осведоми дали ще бъде призната официално "Църква Божия" с ръководител Павел Игнатов; ще се разреши ли подготовката в чужбина на български католически и протестантски духовници; ще бъде ли дадено право на Ватикана да назначи епископ на овакантената Софийско-Пловдивска епархия; как стои въпросът с обрязванията на новородените в семейства на мюсюлмани и от къде може да получи екземпляр от "Устава на мюсюлманското изповедание в България".

Отп. в 2 екз.

№ 1 - Т. Живков

№ 2 - к.д.

Размножена в 3 екз.

№ 3 - Г. Атанасов

№ 4 - М. Балев

№ 5 - Ч. Александров

Изп.: М. Радичков

Нап.: М. Цинигарова маш. № 1621/20.06.1988 г.

МИНИСТЪР: /и/
/Д. Стоянов/